

Rekommandation 5/2024
Forslag A 1949/UKK
Behandles af Udvalget for Kundskab og Kultur i Norden

Betænkning over svar på REK 5/2024

Udvalget for Kundskab og Kultur i Norden foreslår att Nordiska rådet lægger meddelandet till handlingarna och anser att 5/2024 vad angår En utlånsordning for kulturskatter mellom nordiske institusjoner for rådets del är *slutbehandlade*.

Baggrund

Rekommandationen har følgende ordlyd:

Nordisk Råd anbefaler Nordisk Ministerråd

at jobbe sammen for å få på plass en enklere praksis for langtidslån og utveksling av kulturavdokumenter og gjenstander i Norden

Svar fra Nordisk Ministerråd

Nordiska ministerrådet tackar Utskottet for kunskap och kultur for rekommendationen.

Som utskottet påpekar i medlemsförslaget finns det ett antal kulturartefakter i de nordiska länderna som har sitt ursprung i ett annat nordiskt land. Reglerna for vilka villkor som ska vara uppfyllda for att låna ut föremål på längre eller kortare tid bestäms av myndigheter eller institutionen som är i besittning av föremålet själv. I vissa fall är det även fornminneslagen som definierar vad som får lånas ut.

Under de senaste åren har flera museer visat ett ökat intresse for att förmedla äldre kulturhistoria. I många fall handlar det om att låna in dokument och föremål som av historiska skäl finns i ett annat nordiskt land. Sådana lån beviljas i allmänhet for kortvariga utställningar. När det gäller mer långsiktiga förmedlingskoncept har det dock i vissa fall visat sig vara svårt att få till stånd ett låneavtal. Detta kan bland annat bero på olika bedömningar av säkerhets- och bevarandekrav och standarder.

Trots olika utlåningsförfaranden i de nordiska länderna gör institutionerna sitt bästa for att skapa ett framgångsrikt samarbete mellan museerna. Utlån sker kontinuerligt i en-

lighet med museiprofessionell praxis och etiska riktlinjer, nationellt och internationellt, utom- och inom Norden.

Sektorn har uttryckt att det finns goda möjligheter att låna kulturarvsdokument och -föremål samt säkra ett tryggt bevarande av dessa, mellan de nordiska länderna och att de inte upplever några större utmaningar. De nationella institutiverna har inte heller föreslagit några ändringar i lagstiftningen om utlåning av kulturföremål.

Varje institution har dock krav på både säkerhet och försäkring av de objekt som lånas ut, vilket kan försvåra utlåningen. Olika regler för försäkringar i olika länder, och även inom länderna, samt kostnaden för säkerhet och försäkring kan således uppfattas som ett hinder i vissa sammanhang. Det kan bli dyrt för regionala museer att hålla den säkerhetsstandard som de statliga museerna håller för att kunna göra internationella inlån.

Nordiska ministerrådet för kultur ser positivt på utlåning av kulturarvsdokument och -artefakter inom Norden även i framtiden. Men i ljuset av ovannämnda signalerna från sektorn, ser inte Ministerrådet för kultur att det i dagsläget finns ett behov för en utlåningsprogram för kulturskatter mellan nordiska institutioner.

Nordiska ministerrådet anser härmed att rekommendationen inte kan tillmötesgå.

Udvalgets synpunkter

Udvalget understreger sin tidigare mening om, at dette ikke kun er et spørgsmål for Norge og Danmark, men bør tages op i den nordiske kulturministerkreds. Udvalget har tidligere utrykt at et forslag til løsning kunne være, at Ministerrådet for Kultur kan undersøge betingelserne for en aftale mellem de nordiske lande om de betingelser, der skal gælde for kort- og langfristede lån af kulturgoder mellem de nordiske lande.

Udvalget beklager derfor at Ministerrådet mener at der ikke er behov for et udlånsprogram for kulturskatte mellem nordiske institutioner.

Udvalget for Kundskab og kultur i Norden foreslår at Nordisk Råd anser rekommendationen som færdigbehandlet.

Reykjavík, den 29. oktober 2024

Lars Mejern Larsson (S)

Per Husted (S)

Catarina Deremar (C)

Kirsti Leirtrø (A)

Pinja Perholehto (sd)

Kathrine Kleveland (Sp)

Lars-Christian Brask (M)
Noora Fagerström (saml)
Veronika Honkasalo (vänst)
Victoria Tiblom (SD)

Marko Kilpi (saml)
Ville Väyrynen (saml)
Joakim Vigelius (saf)
Helge André Njåstad (FrP)